Kelecsényi László

# *Szindbád hetedik útja*

**Pastiche**

Szindbád akkoriban egyedül járta újra régi kedves helyeit. Elmaradoztak mellőle a vidám cimborák, ki a temetőbe költözködött, ki egy asszony szoknyájába kapaszkodott, mert megérezte, hogy a kaszás nagyon meresztgeti reá félelmetes pillantását, ki pedig otthonába húzódott vissza, s üres tekintettel bámulta a penészszürke falat, ahonnét réges-régen az ócskáshoz vándorolt az utolsó családi érték, az ősapa portréja. Ekként vetődött el abba a sziklás üregek között megbúvó kiskorcsmába, amelyről már megfeledkezett az utolsó pesti korhely is. Úgy állott a hegyoldalban a földszintes, düledezőfélben lévő viskó, mint ami a középkorból felejtődött itt.

Szindbád olyan óvatosan nyomta le a régi vendégek keze nyomát őrző kilincset, mintha az alvó Csipkerózsikát ébresztgetné merengő álmából. Darab ideig eltartott, míg szeme hozzászokott a félhomályhoz, s megfáradt tekintetét körbejáratva ráébredt, hogy az óramutatók e helyen azt a harmincvalahány esztendő előtti időt mutatják, midőn korhely pajtásaival múlatta magát itt egy-egy átvirrasztott éjszaka utáni hajnalon, mielőtt a közeli törökfürdő gőzében lelt volna felüdülést.

Az egyik kockás abrosszal leterített asztal mögött, valami csomagféle hevert a lócán. Itt felejtett pakknak látszott, melyet egy sietős pasasér hagyott a padon, mert meghallotta a Déli vasút indóházának vonatfüttyét. Szindbád tekintetének hatására, mint olvadó jéghártya a Dunán, a pakkra dobott lópokróc egyszercsak megmozdult, és egy álmos szempár bámult a jövevényre.

– Istenem! Bimi! Megint gyötörnek az álmok.

A nevén szólított elvett egyet az asztalnak támasztott székek közül, és csöndesen leült az ébredező alak mellé.

– Atyaúristen! Ez mégse álom. Te vagy, Bimikém?

Szindbád némán bólintott.

Valaha együtt csapták a szelet a fiatal korcsmárosnénak, aki örömében a legfinomabb falatokkal kedveskedett lovagjainak. Ők bezzeg fittyet hánytak az irántuk lángoló érzelmekre. Szindbád hamarosan egy cirkuszi lovarnőnek kezdett udvarolni, akinek olyan erős fogazata volt, hogy szájában meg tudta tartani gyakran változó partnereit.

– Világosságot! – kiáltott fennhangon a takarójába fázósan belebúvó régi vendég. A söntéspult felől kisvártatva egy ismerős alak közeledett az asztaluk felé. Most Szindbádon volt a meglepődés sora.

– Szepi! Maga még él?

– Igenis, nagyságos szerkesztő úr – mondta az örökké lógó fejű pincér, azzal egy lámpát helyezett az asztal közepére, majd ugyanolyan lassúsággal, mint ahogy jött, elvonszolta testét a konyha irányába.

Szindbád beleszimatolt a levegőbe, egykori sültek, hajdani mártások illatát kutatta, nyakukba kötött asztalkendővel falatozó régi vendégek nyomát kereste abból az időből, mikoron törzsvendégnek járó tisztelettel fogadták itt, foglalt asztala volt az ablak közelében, ahonnét el lehetett látni az épülő új híd tövébe.

A társalgás akadozott. Úgy voltak egymással, mint hosszú ideje nem találkozott testvérek vagy régi barátok. Csak üldögéltek, nézegették a másikat, bólintottak egyet-egyet, ám ha szólni akartak, minduntalan bennük rekedt a gondolat, elkergette valamely még fontosabbnak hitt emlék.

– Rezsőkém! – bökte ki végre Szindbád a nagy igazságot.

– Bimi! Bimikém! – szólott a méltó felelet.

Ki tudja meddig tartott volna a társalgás, ha a konyha ajtajának keretében meg nem jelenik egy még manapság is fenséges hatást keltő nőszemély. Mintha Erzsébet királyné elevenedett volna meg, hogy a beléje szerelmesedett, elaggott férfiszíveket újra megtiporja.

– Ezt a csodát nekem is látnom kell – szólt az asszony, miközben tettetett grandezzával az új vendég asztalához vonult.

Darab időre felcsillant Szindbád tekintete, de csak annyira, hogy még a mellette ülő sem vehette észre.

– Vadvirág – dünnyögte magában, és gavallérosan felegyenesedett, hogy illendően köszöntse a vendéglősnét.

– Mi szél futta erre az urat? – a női hangból inkább szemrehányás csendült ki, nem a rég nem látott vendég jöttén érzett öröm. – Kimerült az óbudai szakácsnék tudománya?

– Vadvirág – ismételte immár fennhangon Szindbád, mintha hirtelen a világ összes többi szava feledésbe ment volna.

– Igen, igen. A gyimesi vadvirág! Legszebb szerepem. Micsoda lelkendező kritikákat írtak rólam a lapok. Maga is, hűtlen szívű férfiú**...**

– Rég volt – merengett Szindbád.

– Rég – szakította félbe gyorsan az asszony az emlékezőt. – Istenem, milyen gyönyörű darab. Úgy folyt a nézők könnye, mintha a vízcsapot nyitották volna ki.

– Kegyed még ma is szép sikerekkel hódítana – bókolt egyet a későn jött gavallér.

– Soha, soha többé nem mentem a színház tájékára – folytatta elszántan a fogadósné, tenyerét malomkeréknyi szélességű csípején pihentetve. – A tavaszi majálison berekedtem a nagy szélben, le kellett mondanom az esti előadást. A helyettem beugró Tomcsányi Nusi ruháját felgyújtotta a petróleumlámpa... Másnap halt meg a Rókusban... Akkor hagytam föl a színpaddal.

Miután előadta szomorú történetét, olyan ideges lett, mintha most hallotta volna valakitől a baleset hírét. Megfogdosta az abroszokat, arrébb helyezett egy poharat, végighúzta ujjait a székeken.

Hirtelen felpattant a bejárati ajtó, s egy hatalmas rózsacsokor jelent meg a keretében, de akkora, mintha egy szorgalmas kéz Gül Baba varázslatos kertjének valamennyi virágját letépte volna. A küldönc, aki hozta, eltűnt a csokréta mögött.

– Óh, a gavallérom! – pirult bele a korcsmárosné, s úgy illegette magát, mintha egészen nyomtalanul múlt volna el fölötte az a néhány évtized, amikor efféle rajongó lelkesedés okán kapnak a hölgyek. – Hiába tudom, hogy bizton számíthatok reája, mégis mindannyiszor újra meglep.

Míg a rózsákat igazgatta, amely művelettől oly veres lett az orcája, mint a kezében tartott virágszálak, nem feledkezett meg róla, hogy odaszóljon a pincérének:

– Szepikém, egy spriccert a fiúnak.

Azzal kapta magát, és a csokorral együtt eltűnt az emeletre vezető keskeny csigalépcsőn.

– Minden áldott nap ismétlődik ez a jelenet – mormogta Rezsőke ritkás bajusza alatt.

Erre azért már Szindbád felkapta a fejét.

– Az a gyanú fészkelte magát belém, hogy nem is neki küldözgetik ezt a tengernyi virágot, hanem a leányának.

– Leánya van? – lepődött meg igazából Szindbád.

– Itt rejtegeti Hamvaskát. Úgy vigyáz reá, mint a hímes tojásra. Kívülről zárja rá az ajtót.

Szindbád nem szólt semmit, fölfelé bámult, a mennyezetre.

– És néked van-e gyermeked? – faggatta szelíden asztaltársát Rezsőke.

– Olyan egyedül állok a világban, mint a kisujjam – mondotta a szólított, és mihaszna fiára gondolt, aki egy vidéki garnizonba helyeztette magát egy sokgyerekes özvegyasszony kedvéért.

– Pedig lehettél volna szolgabíró – folytatta Rezsőke.

– Ugyan már – csitította Szindbád.

– Miért is ne! A te képességeiddel, akár főszolgabíró.

– Piha.

– Vagy főispán, ha az jobban tetszik.

– Hallgass, te! – a düh rózsái jelentek meg Szindbád orcáján.

– Nohát, mondj igazat, s betörik a fejed – mormolta Rezsőke inkább csak magának.

A harag nem tartott sokáig. Mikor megjelent a pincér, kezében a spejzcetlivel, már megint jó barátságban üldögéltek egymás mellett.

– Nekem a szokásosat, Szepikém – rendelt megnyugodva Rezsőke, mint aki az élet egyik nagyon fontos dolgában tett rendet.

– Tehát marha, sóskamártással – nyugtázta a pincér, miközben Szindbád az étlapot studírozta, akként, ahogy a kártyás gusztálja a hátralévő esztendőinek sorsát meghatározó lapokat.

– Igen, sóskamártás – mondotta csöndesen végigfuttatva tekintetét a kézzel rótt, ákombákom sorokon. – Mármost az a kérdés, Szepi fiam, hogy csinálnak-e még a konyhán olyan vadhúspástétomot, amelyet legutóbb itt ettem?

– Vadhúspástétom – révedezett az öreg pincér –, utoljára azon a nyáron készítettünk, amikor a trónörököst meglőtték a rácok.

– No, ezt ennék én frissiben reszelt pthrügyi tormával. És utána hozhat egy korsóval a mai csapolásból.

Szepi gondterhelten csoszogott a konyha felé. A régi vendég különös kívánsága lázba hozta. A Vadvirág pástétoma valaha fogalom volt a stammgasztok körében, akik már réges-rég kiköltözködtek a németvölgyi temető árnyas gesztenyéi alá, vagy ha még élnek, hűdötten tengetik napjaikat valamely tabáni viskó sötét odvában.

Valamiként mégis lezajlott az ebédezés. Csodák csodájára mindkét vendég elégedetten dőlt hátra, s megnyugodva döfte agyarai közé az elmaradhatatlan fogpiszkálót, bölcsen nézegetve a korsó alján sárgálló hanzlit, amelyet maradékul hagytak, és semmi pénzért se hajtottak volna fel, mert akkor lehetne újra szaladgálni napi gondok után, sietségtől félrecsapott arcú emberek sokaságába furakodni, vagy papiros fölé görnyedve tárcát körmölni a másnapi lap szerkesztőjének.

Olyan csend ült a fogadóban, hogy a zsebóra tiktakolását is meg lehetett hallani. A kora őszi délután ferde fényei beköszöntek a szűk kis ablakokon, sárgásbarna glóriát fontak a tányérok és poharak fölé, bearanyozták még a méltóságteljesen szállongó porszemeket is. Szindbád élő Buddhaként ült székében, evilági tartózkodásáról csupán mellkasának egyenletes süllyedése-emelkedése árulkodott.

Fönn, a csigalépcső tetején, a majdnem vízszintes napsugarak felett, látomásszerű nőalak állott. Oly haloványan fehérlett az orcája, mint a hosszú börtönéletet viselt raboké, de ez a hószínű sápadtság nem a bűn, hanem az ártatlanság bélyege volt.

A leány alig hallhatóan rebegte:

– Apám, maga az?

Szindbád csak a szemhéját nyitotta föl, mozdulatlanul nézett a jelenésre.

– Hamvaska! Hát mégis létezel?

A megszólított szoknyáját kissé fölemelve rohant le a lépcsőn.

– Maga, maga az apám?

– Kicsi leány – dünnyögte Szindbád. – Mit tudhatsz te az életről?

A leány az ülő alakhoz lépett, elébe térdepelt és megcsókolta a kezét.

– Tudtam, mindig tudtam és reménykedtem benne, hogy egyszer találkozni fogok magával. Anyácskám hiába mondogatta, hogy meghalt, sosem hittem el. Éppen ilyennek képzeltem. Magas, erős, kicsikét őszül, de szép, nagyon szép az én apácskám.

Azzal a leány, akárcsak egy madárfióka a fészkében, elhelyezkedett a férfi ölében.

– De mi ez a titokzatos üzenet? Hová visz engem?

Szindbád csöndesen ingatta a fejét:

– Sehová, gyermekem.

– Akkor miért írta, hogy legyek útra készen? Kocsival vár engem.

– Kocsival? – döbbent meg Szindbád, és agyában baljós gyanú kezdett fészket rakni.

– Ne is mondjon semmit. Bárhová követem. Csak kijussak innen. E ház nekem börtönöm. Mióta hazatértem a kedvesnővérektől, bezárva élek itt.

– Levelet kaptál? Ki lehetett?

Hamvaska felpattant, s türelmetlenül toppantott lábacskáival.

– Menjünk, mielőtt anyám felfedezi, hogy kiszöktem. Készen állok.

– Gyermekem, az lenne a leghelyesebb, ha visszamennél a szobádba.

– Apám mondja ezt?

– Nem vagyok az apád – Szindbád szava ostorcsapásként hatott.

Ugyanebben a pillanatban kürtjel hangzott odakintről.

Hamvaska arca felragyogott.

– A jel! Istenem, ez a jel – kiáltotta, és kirohant a házból.

Szindbád az ablakon kitekintve még láthatta, amint a leány beugrik egy elegáns, zárt fogatba, s a bakon ülő címeres ruhás kocsis a lovak közé csap.

– Wintner lovag! A szemérmetlen uzsorása. Nem elég a rang, amit másoktól kizsigerelt pénzen vett, gyermeklányokra feni a fogát.

Megállt a korcsma közepén, s azon tűnődött, felverje-e a háziakat, a vendéglősnét és Szepit, vagy az örökkön szendergő Rezsőkét, aki báró létére itt tengeti napjait, aztán úgy döntött, várni fog, és hallgatni, hiszen a sorsa így vagy úgy mindenkinek betelik.

Visszaült az asztalához, és késével harciasan a déli pástétom maradékába döfött.